

Arriba la Nación Reixa

Una nova nació envaeix la castigada i mutant geografia d'Europa. És la Nació Reixa, l'última experiència d'Antón Reixa, realitzador de vídeo, presentador de televisió, cantant de l'extingit grup Os Resentidos i, per a ell, simplement poeta. Cançons i vídeos sorprenden la península mentre obres de teatre com *Gulliver FM*, llibres de poemes com *As ladillas do travesti* o *Viva Galicia Beibe* ja són clàssics en la modernitat gallega.

—*Nación Reixa és un acte d'egolatria?*

—La meua dona em va mirar de reüll, quan vaig triar el nom. Quan Os Resentidos van deixar de funcionar, pel setembre de l'any passat, jo estava decidit a continuar endavant, però no em veia fent de solista. Signar els treballs amb Antón Reixa em semblava molt de cantautor, i jo sóc un tipus molt incomplet; per fer discos necessite molts col·laboradors (ara, fonamentalment, Kaki Alkarazo, el cantant dels Negu Gorriak), i per això volia buscar un nom més col·lectiu que, a més, incloguera també els vídeos —perquè ara ho farem tot plegat, no com abans que, amb Os Resentidos, només feia la música—, i el vaig trobar: Nación Reixa. Encara que, si t'ho mires així, doncs, sí, pot semblar un cant a mi mateix. Ho podria rectificar... però no pense fer-ho.

—*El seu programa concurs a la TVG es deia Galicia república de sitio distinto. Què té Galicia per a ser un lloc distint?*

—No és Galicia, qualsevol país sense estat emmagatzema un tresor amagat per allò que és, per ell mateix. En tot cas, el meu país el que té de bo és que és el meu. Per a un gallec és tot un procés de confort mental en el món, això d'anar-te identificant amb el teu país, de descobrir-lo. Jo, almenys, vaig ser educat perquè no m'hi fixara gaire, i amb el temps he guanyat en fascinació pel meu propi país, he anat habitant-lo, instal·lant-me en la seua llengua. Per a mi ha estat un procés de comoditat mental i cultural, sentir-me molt gallec.

“Galicia canibal”; “*Galicia I don't fuck you because I love you, I don't love you because I fuck you*”; “un gallec és un refugiat en terra de ningú amb una estrella de David als collons i en el centre de l'estrella les sigles de l'Organització per l'Alliberament de Palestina”. És la Galicia de Reixa, que no és ni pot ser Reixa sense Galicia; la que el va veure nàixer en la creació, molt de temps enrere, quan estudiava a la facultat de Santiago, amb el Grupo de Comunicación Rompiente, i mobilitant la nit

Antón Reixa s'ha fet descobrir des de Galicia: ha fet concursos televisius en què el premi final era una vaca. Ha cantat odes al bacallà amb Os Resentidos i ha inquietat la megalòpoli de São Paulo amb els seus vídeos. Ara, que treballa a la ràdio, en un programa dit 'Bule-bule', prepara una nova experiència: Nación Reixa, acompanyat de Kaki Alkarazo, de Negu Gorriak, i reivindica, com sempre, la poesia, però, això sí, global.

amb Os Resentidos, els més gallecs d'*a movida viguesa*, “ Això de *a movida* era una exageració dels mitjans de comunicació, una circumstància que interessava el PSOE. Els artistes érem enmig de tot allò. Molts continuem, i ara amb més gent i molt millor, però ningú ja no ens diu “*os de la movida*”. El seu país humit, per molt que ell diga que “el clima de Galicia és magnífic”, és capaç de produir personatges increïbles. “En conec un de Betanzos que és rei a l'Amazones i té cent cinquanta fills”. Però també ressentiment: “El ressentiment és bo. Jo vinc d'un país on el que falta és mala hostia. Hem resistit la gran batalla de continuar existint gairebé sense adonar-nos-en, però amb això no n'hi ha prou. Ens hauria de demanar perdó tota la Galàxia”. En la Galicia real, Reixa intenta de comprar en una fira d'ocasió un disc d'Os Resentidos descatalogat i introbable: *Vigo-Capital Lisboa*, i el venedor li'n vol cobrar un suplement especial de 2.000 pessetes. Per què? —demana Reixa—. Perquè és signat per tu —li contesta el venedor—. En la Galicia de Reixa, el seu llibre *Transporte de superficie*: “Un escamot combinat ETA-IRA prepara una acció d'emplaçament ideològic i geopolític contra els governs espanyol i britànic.

Accidentalment, pel seu treball en l'hoteleria de la costa mediterrània, un gallec participa en l'acció.

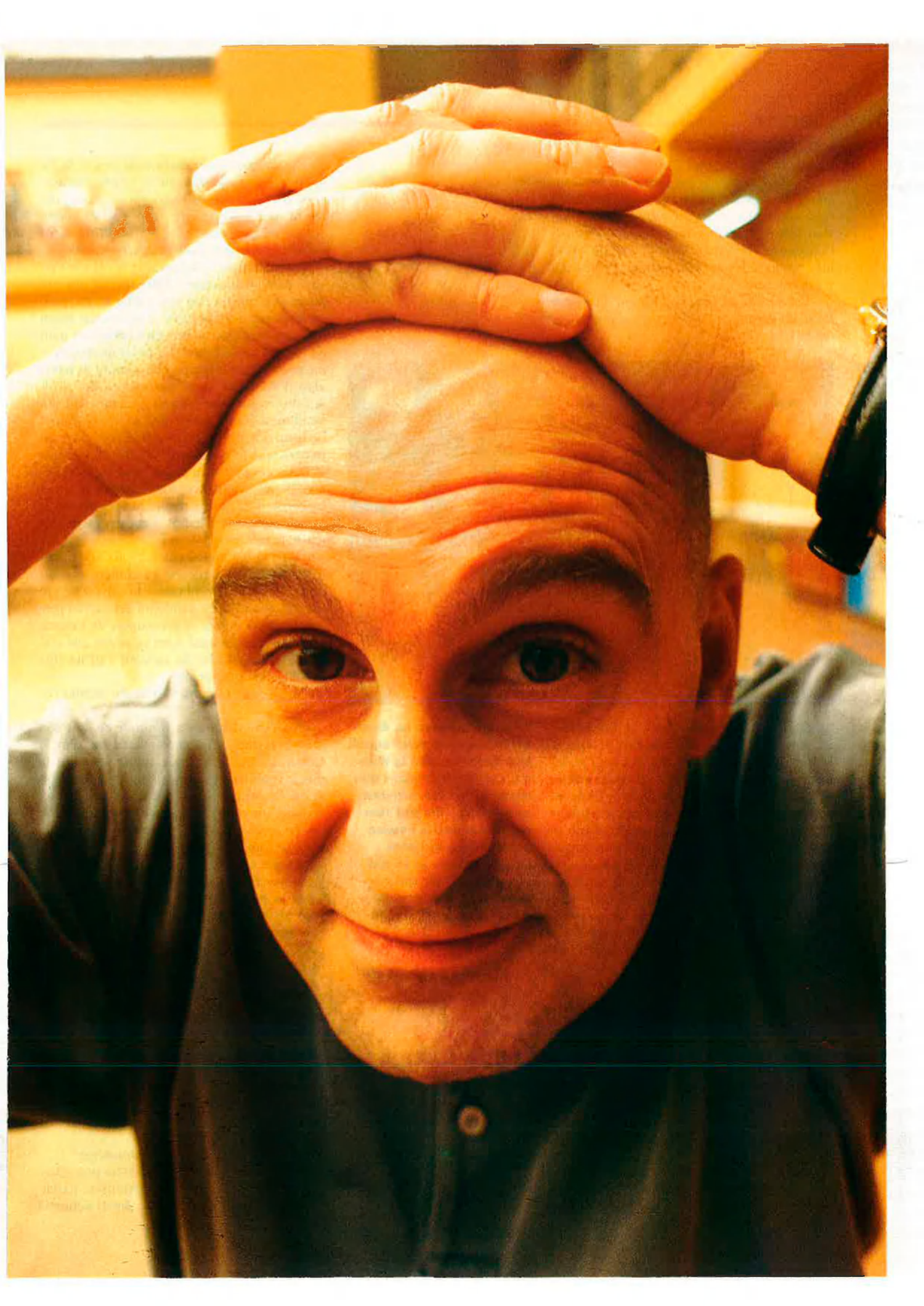
Amb la mirada fixa en la tapisseria de pota de gall, el gallec espera el moment de l'enlairament i pensa en tot el que s'ha esdevingut”. Realitat i ficció. “Els gallecs —comenta Reixa— no tenim cap problema amb la ficció; en tenim amb la realitat”.

—*Per què Reixa és un artista distint?*

— Jo no crec que siga distint. Són els altres que són distints. Jo sóc un poeta que amb el seu treball literari i la seua reflexió ha arribat a la conclusió que la poesia té a veure amb la imatge, la música, l'escenificació. I quasi pense que qui té raó sóc jo. Els altres s'entesten a pensar com Petrarca.

—*El vídeo, en tot cas, pot ser arriscat. M'han dit que la productora ha esborrat els últims treballs que tenia preparats amb Marcel·lí Antúnez i que no en queden còpies.*

—És cert. Era un treball sobre un concurs, sobre el que pot ser un concurs de televisió, vist d'una manera versemblant i per això absurda i cruel. Hi havia proves, com ara trucar per telèfon un número qualsevol i demanar que t'insultaren. En tot cas, el guió era antic i la realitat televisiva ha superat tot el que jo

treballa en una empresa de televisió em donà els índexs d'audiència que havia tingut el programa *Metrópolis* que em va dedicar la 2. Al final es compleixen les previsions; on més havien vist el programa era a Galícia, Euskadi i Catalunya, i després a Madrid, per allò que té més cultura urbana; però, al final, t'entén qui et pot entendre.

—Vol dir que en Espanya, els qui diuen que Reixa és un artista perifèric, no el poden entendre?

RAFA GIL

—Per mi, Espanya no és sinó el mapa escolar, aquell que tenia Castilla la Nueva, Castilla la Vieja, i que sempre t'acabava caient al damunt. Això de dir-me perifèric té molta gràcia, perquè jo he detectat molta més *burrera* en aquella pretesa metròpoli que enlloc. Aquest és el nostre moment; amb aquesta confusió és magnífic conèixer ta mare. Els qui som de països petits i sense estat sabem qui som i d'on venim, no hem nascut en un vaixell ni res per l'estil. Jo sé qui sóc; són ells els qui comencen a tenir problemes. Poden dir que sóc de la perifèria, però, què collons!, jo sé quina és la meua perifèria i sé que té una història i que ens hem mantingut bàsicament de la mateixa forma i parlant la mateixa llengua.

—Alguna vegada ha dit que aquella "perifèria" queda a l'altre costat de nova York.

—Sí, he tocat aquesta idea. Alguna vegada m'assec en la platja de Nigran, on visc, i davant hi ha l'Atlàntic, i si continuara nedant podria entrar en una tenda de la 5a Avinguda per comprar una tovallola i eixugar-me. Però, això, jo ho comente per fascinació planetària. Al mateix temps que som tots dos ací, a la Xina hi ha un tipus fent no sé què. A mi, el que m'obsessiona no és que siguin molts o pocs, sinó que passen tantes coses al mateix temps.

"Per mi Espanya no és sinó el mapa escolar, aquell que tenia Castilla la Nueva, Castilla la Vieja, i que sempre t'acabava caient al damunt... Els qui som de països petits i sense estat sabem qui som i d'on venim... jo sé qui sóc; són ells els qui comencen a tenir problemes."

—En la fascinació planetària també hi ha un marge per a la indignació contra realitats com el racisme o la degradació ecològica. No fa tant aquests missatges que es poden trobar en qualsevol cançó d'Os Resentidos eren incompatibles amb la modernitat.

—Possiblement la modernitat no és res més sinó llançar missatges. Mira, no sé que em passa avui que no faig sinó parlar de mi, però quan jo tenia divuit anys, a la facultat fèiem una assemblea de quatre gats i perdiem molt de temps discutint si allò s'havia de desenvolupar en gallec o no, perquè sempre hi havia algú d'Albacete. Això passava en el 73-74. Aleshores semblàvem uns excèntrics, i ara tenim una llei de normalització aprovada per la totalitat dels grups polítics, i cap no m'agrada. I fa molts anys alguns sabem que el GAL era la guerra bruta, i ara ho sap Garzón, la tele. Moltes vegades la militància o el compromís és només perdre la vergonya i dir el que penses i el temps s'encarrega de donar-te la raó.

Jo vaig tardar molt a entendre això de l'ecologia. Quan *Greenpeace* va començar a dir que els esprais perjudicaven la capa d'ozó jo vaig dir que allò era maniobra del capital perquè la classe obrera es preocupava de l'esprai i no foter la patronal. I ara m'adone que allò era cert, tothom ho ha assumit i hi ha fins i tot lleis internacionals.

—Això de la Generació X li diu alguna cosa?

—No estic disposat a trepitjar els qui són més joves que jo. Tot el que diuen ara sobre la Generació X, ja ho vaig sentir jo sobre la meua, i m'imagino que dels meus pares ja ho deien els meus avis. El que hi ha ara, i en el neolític, són *pijos*, *gilipollas* i bona gent.

—La seua relació amb la televisió segueix el tòpic de l'amor-odi?

—Jo crec que no cal demonitzar la televisió. Existeix com un element més de la natura. Quan jo vaig començar a viure no n'hi havia, però als cinc anys ja es va fer popular i t'hi acostumes. Tampoc no hi havia plantes artificials, que per a mi són horribles, i ara n'hi ha moltes i molta gent interpreta amb facilitat que això és la natura. Doncs això mateix passa amb la televisió. El meu problema amb la televisió és l'energia que m'ha costat. El meu primer contacte fou *Sitio Distinto*. Qui en aquell moment era director de TVG em va dir que fera un programa com volguera, que el presentara, que el dirigira..., el que volguera. I això ja no s'ha tornat a repetir. Però ara faig ràdio, i estic vacunat contra la televisió.

—Què té la ràdio que el n'immunitza?

—La ràdio és parlar. Preparar-ho una mica, saber què dius..., però, en definitiva, parlar. I això m'agrada molt.

Jordi Sebastià